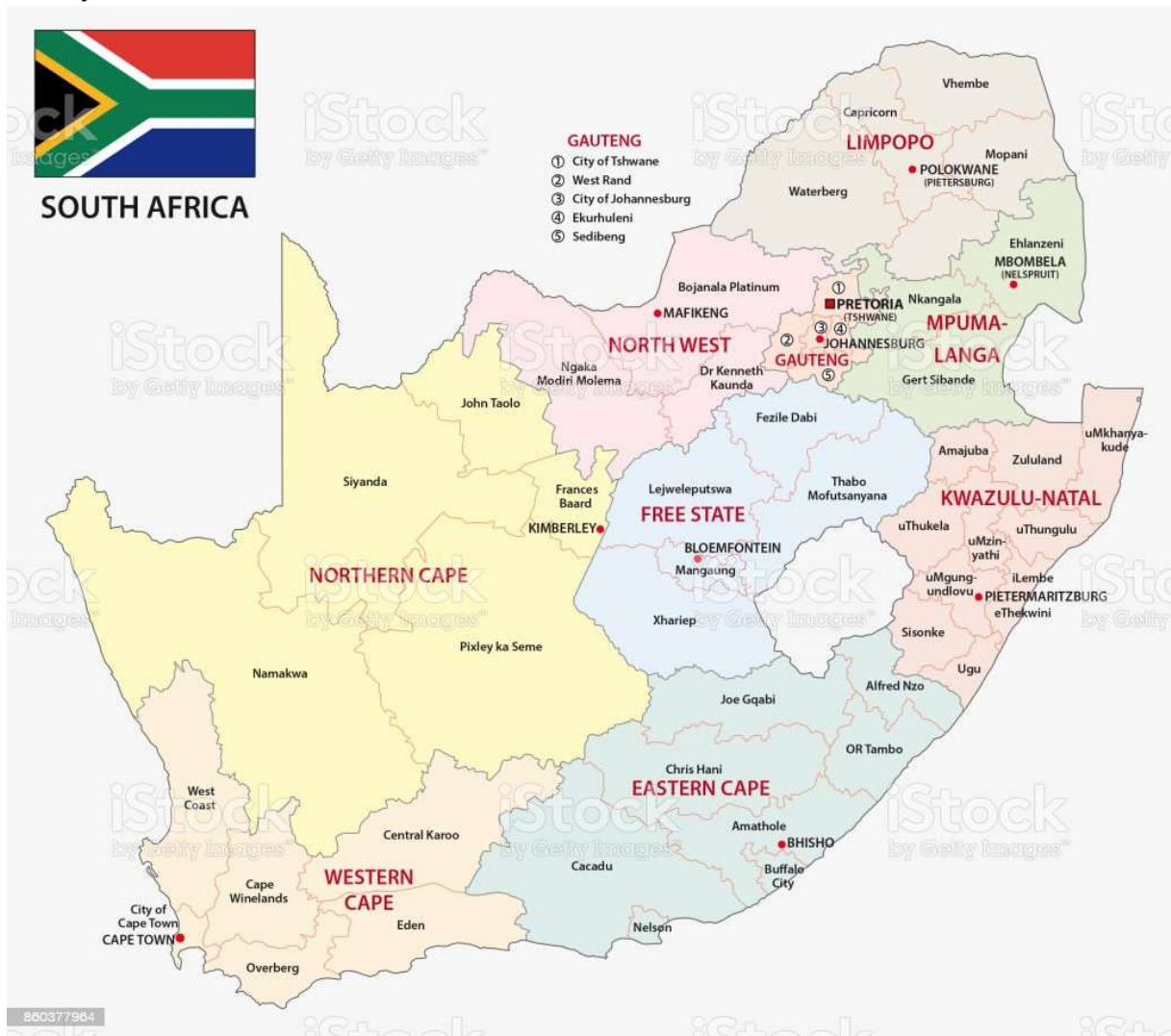

ZUID AFRIKA

1. Het land.

Zuid-Afrika is een zelfstandig land gelegen op zuidelijkste het puntje van Afrika. Het land heeft een oppervlakte ter grootte van West-Europa. De officiële taal is Engels en er worden in totaal officieel 11 talen gesproken. Dat is op India na het hoogste aantal ter wereld. Het Afrikaans (Oud Nederlands) wordt steeds minder gesproken, maar is nog steeds de 3de taal van het land (Na Zoeloe en Xhosa). Engels komt als gesproken taal pas op de 5de plek. Zuid Afrika ligt op het zuidelijk halfrond. Zij leven, op zomertijd na, in dezelfde tijdzone als wij maar dan met 6 maanden verschil. Hier hartje winter is daar hartje zomer. Het land kent diverse klimaten variërend van gematigd bergklimaat tot woestijnklimaat.

2. De vlucht

Er zijn diverse mogelijkheden voor een trip naar Zuid-Afrika. De meest populaire is om te vliegen naar Johannesburg en daar een auto te huren. Na een verblijf van 2 á 3 weken vliegen we terug vanaf Kaapstad. Voor minder dan twee weken gaan is niet erg lonend. Je kunt ook de reis omgekeerd maken. Dus vliegen naar Kaapstad en retour vanaf Johannesburg. Omdat veel mensen op bezoek gaan voor de natuur blijven veel toeristen in het Noorden. Die komen dus niet in Kaapstad.

De vlucht van Amsterdam naar Johannesburg duurt 10 á 11 uur. De kosten zijn momenteel rond de 600 Euro p.p. voor een retour. Het beste is om zelf tickets te gaan zoeken via sites zoals Vliegennaar.nl. Het is vaak goedkoper als je een tussenlanding neemt in Londen of Madrid.

Geduld en goed opletten kan soms veel geld opleveren.

3. Mijn binding met RSA (Republic South Africa)

In 1975 kreeg ik werk via een baggermaatschappij in Richards Bay. (KwaZulu Natal). Daar heb ik ongeveer 2 jaar met mijn echtgenote gewoond. Eigenlijk was het een soort huwelijksreis. Het havenproject daar was zo groot dat er vele honderden Nederlanders werkten en in het dorp woonden met complete gezinnen. In onze vrije tijd konden we dichtbij naar de wildparken of het strand. Durban was de dichtstbijzijnde stad op 160 kilometer. Het Krugerpark en Kaapstad lagen wat verder weg. In die tijd heb ik wekenlang door Zuid-Afrika gereisd. Vergeet niet: in die tijd was er nog Apartheid. We woonden vlak bij het centrum van Richards Bay dus in het midden van deze foto. Daar werkten we al veel met computers (DEC PDP11/40 en HP9830).

In 1977 ben ik bij HP begonnen in Nederland en heb daar altijd laten weten dat ik nog eens graag terug wil naar Zuid-Afrika. Dat klonk in feite belachelijk en dat was het ook.

Totdat in 1994 de apartheid werd opgeheven. HP had zijn eigendom moeten verkopen aan een lokaal bedrijf. Gedurende de apartheid heette het bedrijf High-Precision (HP) en dus had HP officieel geen vestiging in Zuid-Afrika meer. Maar in 1994 kocht HP dat bedrijf weer gewoon op en was plotseling weer de eigenaar van de vestiging in Johannesburg (Rivonia). Ze zochten ervaren mensen om aldaar te gaan helpen het bedrijf verder uit te bouwen en weer onderdeel te maken van het HP concern.. Ik kreeg een telefoontje vanuit Geneve met de vraag of ik Technisch Directeur HP Zuid-Afrika wilde worden. (Wat een eer!) Helaas had ik toen 3 kinderen op de middelbare school dus dat verhaal ging

niet door. Wel werd ik de mentor van een deel van het nieuwe management en ben in de die tijd diverse keren op kantoor in Johannesburg geweest.

In 2005 kreeg HP een gigantisch project toegewezen voor het stroomlijnen van de automatisering van alle mijnen van het Anglo-American Corporation (de grootste mijnbouwer in Zuid-Afrika). Het project was begroot op 850 miljoen USD. Ik werd aangesteld als Account Service manager en mocht voor een half jaar het project opstarten. In die tijd woonde ik in Sandton (een rijke voorstad van Johannesburg). Voor dat project moest ik alle mijnen bezoeken om te inventariseren. Dat waren mijnen van kolen, via goud, diamanten, platina en zelfs wijnbouw zat er tussen. Ik ben toen in alle uithoeken van het land geweest.

4. Wat maakt Zuid-Afrika zo bijzonder?

De natuur in Zuid-Afrika is overweldigend. Het land is zo groot dat je er vele klimaten tegen kan komen. Het is omringd door 2 oceanen en in de binnenland tref je zowel woestijn aan als hooggebergte. In het noorden heerst een tropisch klimaat. Die grote diversiteit aan klimaten vertaalt zich naar een ongekende rijkdom aan flora. Maar ook de fauna is erg divers. En het is echt Afrika. Dat ruik je al als je vliegveld verlaat. De mengeling van geuren is verrassend.

Maar wat Zuid-Afrika zo uniek maakt op dat continent is het feit dat het land de meeste Europese uitstraling bezit van alle Afrikaanse landen. Het wegennet is prima, de steden en dorpen zien er netjes en verzorgd uit. De winkels zijn ruim voorzien (zeker in de grote steden) en zelfs het internet werkt overal prima.

Het is zo rijk omdat het beschikt over een breed scala aan delfstoffen. Ze halen er van alles uit de grond behalve olie. Nog een leuke anekdote over die grondstoffen. Toen we in 1976 die haven waren aan het baggeren had ons elektronisch plaatsbepalingssysteem nogal wat kuren. Het bleek sterk te worden beïnvloed door metalen die in de bodem zaten. Als baggeraars hadden we ook last een zwarte drab die zich onderin de buizen en pompen verzamelde. Totdat op een dag iemand het lumineuze idee had dat spul chemisch te testen. Het bleek te gaan om titaniumoxide. Dat kwam daar in zulke hoge concentraties voor dat Richards Bay nu een van de grote leveranciers van titanium is ter wereld.

5. De wildparken.

Het bekendste wildpark van Zuid-Afrika is het Krugerpark. Dat park is grofweg half zo groot als Nederland. Daar kun je wel een paar zebra's in houden. Het park heeft enkele rustkampen waar je kunt overnachten. Reserveren is echt noodzakelijk en soms wel tot 1 jaar vooruit. Je boekt dus vooraf enkele overnachtingen en dan heb je tevens een toegangsbewijs voor het park. Houdt er wel rekening mee dat je onmogelijk in 1 dag van Zuid (Sabi) naar noord (Punda Maria) kunt rijden al was het maar dat de afstand 300 kilometer is en de maximum snelheid van 50 km/uur. Van noord naar zuid rijden vraagt meer dan 14 uur. En dan kom je ook nog al die dieren tegen onderweg. Als je voor de eerste keer in het park komt stop je om foto's te maken van de eerste de beste zebra. Maar na duizenden en duizenden dieren kijk je niet eens meer op van een kudde olifanten. Maar vergis je niet. Deze dieren staan niet op een loonlijst en hanteren dus ook geen werktijden. De ene dag zie je uren lang niks om de volgende ochtend terecht te komen in een horde jagende leeuwen of een luipaard die een karkas de struiken in sleept. De natuur blijft onvoorspelbaar.

Maar er zijn veel meer parken in Zuid-Afrika. Enkele bekende zijn Umfolozi (neushoorns), Ado_Elephant Park, De tafelberg (bavianen) en Pilanesberg. En dan zijn er nog veel kleine parkjes maar daar weet Rob alles van.

6. Rondreizen

Als je alles wilt bekijken dan moet je er gaan wonen. En dan lukt het nog niet om alles te zien. Het land kent zoveel hoogtepunten. Je kunt met een georganiseerde reis mee gaan, maar het is zeker te doen om zelf een auto huren. Het verkeer is goed te doen maar let op: Zuid-Afrika is vroeger een

Engelse kolonie geweest dus wordt er links van de weg gereden. En dat is in het begin zeker even wennen. Het wegennet is prima verzorgd. Als je een goede wegenkaart hebt dan kom je er wel.

Maar maak niet de fout om het hele land door te willen crossen in een weekje of 2. Dat kan. Dan heb je heel het land gezien zonder ook maar iets van het land te hebben gezien.

Voor mezelf staat de volgende reis op het verlanglijstje:

Dag	Activiteit	Plaats	Slapen
1	Vlucht Brussel Johannesburg		
2	Wennen en inkopen doen	Sandton	B&B Annabel Brianston
3	Camper ophalen	Sandton	B&B Annabel Brianston
4	Naar oosten	Nelspruit	Pelgrimsrest
5	Krugerpark	Olifantskop	Kruger Board/Camper
6	Krugerpark	Sabie	Kruger Board/Camper
7	Zuiden	Mbabane	Swaziland
8	Back home	Richards Bay	RB Hotel
9	Neushoorns Hluhluwe	Richards Bay	Hluhluwe
10	Zululand Natal	Port Shepstone	B&B / Camper
11	Transkei	Mthatha	B&B / Camper
12	East London	East London	B&B / Camper
13	Port Elizabeth	Port Elizabeth	Stormsrivier
14	Garden Route	Knysna	B&B Blue Heron
15	Relaxen	Knysna	Birds of one Feather

16	Struisvogels	Oudtshoorn	B&B / Camper
17	Kaapstad	Kaapstad	Hotel
18	Tafelberg	Kaapstad	Longstreet
19	Kaap goede hoop	Kaapstad	Longstreet
20	Robbeneiland	Kaapstad	Robben Island
21	Splitsen Groep	Beaufort West	Onderweg Karoo
22	Thando	Bloemfontein	Familie
23	Terug	Johannesburg	

7. Accommodatie.

Alleen al over dit onderwerp kan je een boekenkast vol schrijven. Het land is prima ingesteld op toeristen. Overal zijn er hotels voor een erg redelijke prijs. Ook kun je terecht op de game-reserves.

Dat zijn wildparken met overnachtingsmogelijkheden. Dan heb je bovendien de kans om 's avonds al dan niet onder begeleiding en rit door het wildpark te maken. Dat is echt een aanrader. In lodges is de accommodatie vaak niet al te luxe. Maar je slaapt dan wel midden in de natuur. Het wakker worden door de geluiden van wilde dieren geeft dat speciale Afrika gevoel.

Maar mijn persoonlijke favoriet is toch wel Bed & Breakfast. Ook hier zijn de mogelijkheden groot en de kwaliteit over het algemeen zeer hoog. De kamers zijn meestal prima verzorgd en het ontbijt is een beleving op zich. Daarnaast biedt B&B de mogelijkheid om letterlijk een kijkje te nemen in een doorsnee huisgezin. En ook hier zijn de prijzen acceptabel. Vooraf reserveren is het beste maar dat is niet strikt noodzakelijk. Het is telkens weer een grote verrassing waar we nu weer gaan slapen.

8. Eten en drinken

Zuid-Afrika heeft een grote keuze aan restaurants en eetgelegenheden. De keuze is reuze. In het binnenland zou ik zeker aanraden om eens wild te gaan eten. In sommige restaurants staan koedoe, antilope, krokodil, giraffe en bokken op het menu. Maar ben je aan de kust dan moet je de lokale vissen echt proberen. De porties zijn echt ruim en de prijzen voor ons begrip laag. Overal kom je familierestaurants tegen die een prima maaltijd voorschotelen. Ook de prijzen van drank zijn redelijk.

Natuurlijk mag je niet vergeten om de lokale wijn te proeven. Zeker in de regio Kaapstad Stellenbosch zijn er prima wijnen te krijgen. Je kunt ook kiezen om zelf voedsel te kopen in de supermarkt en zelf je eten te bereiden. Maar op vakantie zou ik toch van de lokale keuken genieten.

De prijzen zijn voor onze begrippen laag: in een prima restaurant betaal je voor een menu rond de 10 á 15 euro en een 5-gangen diner gaat zelden meer dan 30 Euro kosten.

Mijn favoriete restaurants zijn: Mama Africa (Longstreet Kaapstad), Chief's Boma Restaurant Johannesburg en Sea Spirit Fish Market in East London. Ter vergelijking je krijgt circa 20 Rand per Euro.

<u>STARTER</u>		<u>GAME (please ask your waiter for prices)</u>	
Mozambique Chicken Livers	R59.50	Hunter's Game Potjie	S Q
Snoek Pate	R58.50	Springbok Steak	S Q
Crocodile Mama Africa	R80.00	Warthog	S Q
Vegetable Samoosas	R49.00	Mama's Crocodile Kebabs	S Q
East Coast Mussels	R70.50	Kudu Steak	S Q
Mama's Game Kebabs	R80.00	Ostrich Steak	S Q
Mama's Soup	R52.00	Mama's Game Grill	S Q
Spicy Chicken Wings	R54.00	(Crocodile, Ostrich, Springbok, Kudu & Venison Sausage)	
<u>SALAD</u>		<u>SEAFOOD</u>	
Feta & Biltong Salad	R70.00	Prawn Curry	R145.50
Bushmans Catch	R78.00	Mama's Catch of the Day	R135.00
Salad of the day	R59.50	Malagasy Fish	R140.50
Garden Salad	R56.00	Mama's Moroccan Prawns	R260.00
<u>MAIN COURSE</u>		<u>VEGETARIAN</u>	
Mama's Lamb Curry	R146.00	Mama's Vegetable Curry	R94.50
Mama's Bobotie	R 103.00	Vegetable Bake	R94.50
Moroccan Lamb Pot Roast	R146.00	Spinach Stuffed Pancakes	R94.50
Karoo Lamb Chops	R151.00	Mama's Stuffed Butternut	R94.50
Sirloin Steak (300g)	R145.00		
T-Bone Steak (400g)	R171.00		
<u>POULTRY</u>		<u>DESSERT</u>	
Mama's Chicken Curry	R121.00	Mama's Malva Pudding	R54.00
Zimbabwean Dovi	R136.00	Mama's honey Pudding	R54.00
Smoked Chicken Salad	R 81.00	Coco-Pine Pudding	R56.00
Mama's juicy chicken thighs (de-boned)	R112.00	Banana Flame	R67.50
		Ice Cream	R52.00
		with Choc / Caramel sauce	
		Mama's Sweet Treat Platter	R97.00
		To share	
		Mama's Chocolate Brownie	R59.50
10% Service charge for tables of 6 or more			
R15 per person for the Band			
Minimum of one main course per person			

Als je onderweg zelf wat wilt eten dan is de stelregel nog steeds van kracht voor alle landen in de tropen: als je het niet zelf uit een blik hebt gehaald, of zelf geschild of gekookt hebt, eet het dan niet.

9. Geld onderweg .

De Zuid-Afrikaanse munt is Rand (ZAR=Zuid Afrikaanse Rand). Die munt is behoorlijk gedevalueerd. In de zeventiger jaren moesten we 2,85 Gulden neertellen voor 1 Rand. Tijdens mijn laatste bezoek kreeg ik die Rand al voor € 0,20 en vandaag de dag kan dat al voor minder dan 6 Eurocent. Je kunt die randen hier al bij de bank kopen maar dat zou ik sterk afraden. In elke supermarkt en elke stad of dorp in Zuid-Afrika vind je een pinautomaat (ATM). Je kan daar gewoon met je Nederlandse pinpas geld opnemen. De kosten zijn enkele Euro's per transactie. Dus ga je ongeveer eens per week naar de flappentap en haalt het geld voor de komende week uit de muur. Dat heb je nodig voor eten en drinken onderweg, brandstof tanken en souvenirs kopen. Het maken van een kleine begroting vooraf kan hierbij erg behulpzaam zijn.

10. Criminaliteit.

Helaas heeft Zuid-Afrika te maken met veel criminaliteit. De werkeloosheid is schrikbarend hoog en dat komt vooral door het hoge aantal asielzoekers. Bedenk dat indien een arm gezin ten Zuiden van de Sahara rijkdom zoekt in het buitenland dan kunnen ze een dure reis maken naar West-Europa of te voet naar Zuid-Afrika gaan. Die keuze is vaak simpel. Bij alle grote steden in Zuid-Afrika zie je achterbuurten: zg Squatter Camps. Daar wonen soms letterlijk honderdduizenden mensen in krotten op een plek die niet eens op de kaart staat. Daar blijf je dus weg, zeker zonder lokale gids.

Als toerist ben je relatief veilig in het land. Maar ga het gevaar niet opzoeken. Blijf op de grote doorgaande route en ga niet de achterstandswijken bezoeken omhangen met camera's en zo. Ook in Amsterdam zijn plekken waar je dat maar beter niet kan doen. In de wildparken moet je je altijd aan de regels houden. De belangrijkste regel daar is wel: Blijf altijd in je auto. Ook bij pech. Wacht op hulp, die komt je vanzelf zoeken. Want de dieren aldaar zijn wilde dieren en dus levensgevaarlijk.

11. Reisadvies Corona

Op dit moment is de situatie in Zuid-Afrika ronduit slecht. Er zijn nauwelijks vaccins beschikbaar en de pandemie grijpt hard om zich heen. Het is daarom op dit moment zeer onverstandig om erheen te gaan. Het land heeft nu kleurcode Oranje (alleen noodzakelijke reizen, mogelijk geen dekking reisverzekering).

12. Wat moet je meenemen?

Strikt genomen alleen een goed gevulde beurs en een goed humeur. Natuurlijk heb je paspoort en vliegtickets nodig. Inentingen heb je alleen nodig tegen malaria als je naar het Krugerpark wil. Maar

daar heb je ook tabletten voor. Houd daarbij rekening dat je op tijd begint met slikken. Dus soms moet je in Nederland al beginnen met slikken.

Vergeet je smartphone niet. Ze hebben er gewoon 220 Volt stroom net als bij ons. Alleen heb je een lompe verloopstekker nodig want een Zuid-Afrikaans stopcontact heeft 3 grote gaten, Zorg dus voor een verloopstekker (in Nederland te koop) of regel er een op het vliegveld. Je hebt van die universele stekkers en daar zit een Zuid-Afrika variant vaak tussen.

Dan is een goede landkaart handig. Zeker als je van plan bent om zelf te gaan rondtoeren.

Ook heb ik nog een tip voor het telefoongebruik. Als je met eigen smartphone aan de slag gaat dan zou je nog wel eens kunnen schrikken van de kosten achteraf. Dus is het aan te raden om je telefoon uit te laten. Maar als je met een gezelschap bent dan wit je toch met elkaar contact houden. En dat doe je niet via je Nederlandse abonnement. De truc die ik vaker heb gebruikt is deze: eenmaal in Zuid-Afrika ga je naar een winkel van Vodacom (ja dat is lokale tak van Vodafone). Daar koop je twee voor een paar centen (echt!) een of meer simkaarten oftewel een lokaal SIM only abonnement. Die stop je in je eigen toestel. Nu krijg je een nieuw lokaal nummer erbij. Dan kun je gewoon tegen lokaal tarief bellen en onderling contact houden. En als je dan s avonds even wilt weten of nog voicemails op je Nederlandse nummer zijn binnengekomen dan wissel je op je kamer of terras even de SIM kaarten en je hangt weer aan het Nederlandse telefoonnet. Om daarna weer snel de lokale SIM kaart te installeren.

Wat je ook niet moet vergeten is een zeer goede zonnebrandcrème en een goede muggenspray.

Maar verder kun je lokaal alles kopen wat je nodig hebt. Dus mocht je iets vergeten zijn dan is er altijd wel iets te regelen. Zeker in de grote steden.

Maar mijn grootste advies is toch wel: neem de tijd en geniet van de prachtige natuur en de vaak verrassende cultuur.

Henk van de Weerd

Son en Breugel mei 2021